

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Jezus onschuldig verklaard!

Als nu Pilatus zag, dat hij niet vorderde, maar veelmeer dat er oproer werd, nam hij water en wies de handen voor de schare, zeggende: "Ik ben onschuldig aan het bloed dezes Rechtvaardigen; gijlieden moogt toezien!"

Mattheüs 27:24

Wanneer onder Israël iemand werd gevonden, die vermoord was, maar de dader niet te ontdekken viel, dan moesten de oudsten van de dichtstbijgelegen stad een jonge koe slachten. Vervolgens moesten ze dan hun handen wassen boven dat dode dier, om daarmee te betuigen, dat zij en de inwoners van de stad onschuldig waren aan het gepleegde misdrijf. Het staat te lezen in Deuteronomium 21.

Welnu, de Romeinse stadhouder Pilatus volgde dit echt-Joodse gebruik. Hij was diep overtuigd van Jezus' onschuld. Het was hem heel duidelijk geworden, dat de Joden Hem uit nijd hadden overgeleverd om een of ander godsdienstig geschil, maar dat er geen sprake van was dat de Aangeklaagde iets gedaan had, dat een doodvonnis rechtvaardigde.

Trouwens, zijn eigen vrouw had hem laten weten, dat zij in de droom veel had geleden om Jezus' wil, en zij had hem gewaarschuwd: "heb toch niet te doen met deze Rechtvaardige!"

En de stadhouder, de vertegenwoordiger van het hoogste gezag, de handhaver van recht en gerechtigheid, had het dan ook uitgesproken: "ik vind geen schuld in deze Mens!" Hij had Hem dan ook graag willen vrijlaten. Daarom had hij Hem naar Herodus gezonden, toen hij hoorde dat Jezus uit Galilea afkomstig was. Daarom had hij Jezus naast de misdadiger Bar-Abbas geplaatst, in de hoop dat het

volk de vrijlating van Jezus zou verkiezen. Maar het was alles tevergeefs. En als dan de situatie steeds moeilijker wordt, als er oproer dreigt en ook zijn eigen positie als stadhouder gevaar loopt, geeft hij deze Onschuldige prijs aan de woede van het volk. Alle gevolgen van deze gerechtelijke moord legt hij op de Joden. En zelf wast hij zijn handen in onschuld!

Maar het zal hem niet lukken om zijn handen schoon te wassen. Het bloed van deze Onschuldige wil er niet af. Deze man, die het recht zo goed kent, buigt het willens en wetens, en hij staat in de geschiedenis en voor God gebrandmerkt als een valse rechter.

Jezus onschuldig verklaard! Door Judas: "ik heb verraden onschuldig bloed!" Door Herodus, die in Jezus niets bevond, dat des doods waardig was (Lucas 23:15). Door de vrouw van Pilatus: heb toch niet te doen met deze Rechtvaardige! En nu ook door Pilatus, die bij herhaling verklaart: "ik vind geen schuld in deze Mens!", om vervolgens zijn handen in onschuld te wassen.

Eén ding is dan toch wel boven alle twijfel vastgesteld: de onschuld van Jezus! God heeft ervoor gezorgd, dat ook het hoogste wereldlijk gezag het bij monde van Pilatus heeft bevestigd: Jezus is onschuldig!

En Hij is het: onschuldig! O, als Hij het eens niet was... Hij zou geen Zaligmaker van zondaren kunnen zijn. Maar Hij is het: onschuldig! Daarom wast Pilatus zijn handen in onschuld. Maar juist in dat licht krijgt het antwoord uit de Heidelbergse Catechismus op de vraag: "Waarom heeft Hij (Jezus) onder de rechter Pontius Pilatus geleden?" zijn volle rijke inhoud: "opdat Hij onschuldig onder de wereldlijke rechter veroordeeld zijn-

de, ons daarmede van het strenge oordeel Gods, dat over ons gaan zou, bevrijdde."

Jezus: onschuldig! Pilatus zegt: "Ik ben onschuldig aan het bloed van deze Rechtvaardige." God heeft ervoor gezorgd, dat de onschuld van Christus onomwonden door de stadhouder wordt uitgesproken. Maar ondanks Jezus' onschuld wordt hij toch door Pilatus overgegeven om gekruisigd te worden. En ook hiervoor heeft God gezorgd. Ook hierin was Gods hand. Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft God zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem (2 Cor. 5:21).

Het paaslam, dat in de nacht van de uittocht uit Egypte geslacht werd, moest een volkomen lam zijn, zonder enig gebrek. Maar het moest toch sterven. Plaatsbekledend! In de plaats van het schuldige volk. En alleen achter het bloed van het lam waren ze veilig voor "het strenge oordeel Gods", dat toch naar recht over hen gaan moest.

Jezus: de reine Borg! Het Lam Gods, zonder enig gebrek! Maar toch: ter slachting geleid! Zo heeft God het gewild. Uit vrijmachtig welbehagen! Uit eeuwige liefde!

En zo heeft de Zaligmaker het gewild: Zie, Ik kom, o God, om Uw wil te doen!

Door God tot zonde gemaakt. Hij heeft het Zelf gewild! Ondoorgroendelijk, aanbiddelijk wonder van eeuwige liefde. Om te willen betalen wat Hij niet geroofd had. En dat voor eer-rovers van God, zoals wij zijn.

Het strenge oordeel Gods, dat over ons gaan zou. Dat over ons ook gaan zal, wanneer wij in onbekeerlijkheid volharden.

Pilatus wies zijn handen in onschuld. Maar het baatte hem niet. Want hij verwierp het Lam Gods, dat alleen de zonde verzoent en uitwist.

Zalig, wie schuldbelijdend, met een verslagen hart, in het geloof op Jezus

ziet, schuilend achter Zijn bloed, rustend in Zijn Borgwerk.
Hier is alleen nog plaats voor aanbidding!

Ds. M. Vlietstra.

Van de administratie

In de afgelopen periode ontvingen we, met de overmakingen van het abonnementsgeld, f 4.448,- aan giften of overbetalingen. Heel hartelijk dank, alsmede voor de opgaven van 4 nieuwe abonnees.

Voor de school in Dundas ontvingen we een gift van f 30,- en van de Landelijke Commissie Jeugdkontakten (L.C.J.) f 2.899,50 als opbrengst voor een gehouden kollekte.

Voor deze giften namens het bestuur van de school eveneens hartelijk dank.

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk.

Versijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter, Ds. A. van Heteren en Ds. D. Slagboom.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 0180-613069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 0172-474202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op geluidscassette en/of in braille, groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

Van de redactie

Inhoud

Ds. L.W. van der Meij gaat verder met schrijven over zonde- en Christuskennis in het pastoraat. In dit nummer treft u ook een terugblik op de biddag aan. Van wijlen Ds. W.F. Laman een derde aflevering uit de serie "Practica".

Altijd biddag

Het bidden mag niet beperkt worden tot een dag die dan in het bijzonder wordt afgezonderd om alles aan de Heere voor te leggen. Het bidden mag niet beperkt worden tot de jaarlijkse biddag voor gewas en arbeid. De Bijbel geeft duidelijk aan dat er altijd gebeden dient te worden. Er staat immers in 1 Thessalonicenzen 5:17 "Bidt zonder ophouden".

Vorbereiding op het gebed

Bidden betekent naderen tot de allerhoogste Koning, tot de Koning der koningen. Het past de mens zich voor te bereiden op dat naderen tot de allerhoogste Majesteit. Indien wij bij de koningin ontboden zouden zijn, zouden wij ons daar terdege op voorbereiden. We zouden ons afvragen hoe zij aangesproken moet worden en wat wij zouden mogen zeggen.

De voorbereiding tot het gebed bevat ook het overdenken van het bevel Gods in dit opzicht. De Heere wil dat alle nooddrift van lichaam en ziel van Hem wordt afgesmeekt. Hij eist dat alles aan Hem wordt voorgelegd. De eis tot het gebed is meer dan een zachte aanrading of een wens, het is het bevel van de allerhoogste Koning.

Het past de bidder ook te overdenken tot Wie hij nadert. In het gebed nadert hij immers tot de Heilige, de vlekkeloos Reine, de volmaakt Rechtvaardige. Dan past eerbied en diep ontzag. Tevens is het een geboden zaak eigen geringheid te beseffen. Abraham gaf hier blijk van in Genesis 18:27b "Zie toch, ik heb mij onderwonden te spreken tot den Heere, hoewel ik stof en as ben!" Hij was het niet waard de ogen naar Boven op te heffen. Hij was met ootmoedigheid bekleed. Hij verfoeide zichzelf, hij had lage gedachten van zichzelf.

De Heere wil dat het gebed van harte

Ontmoetingsdag Bewaar het Pand

We willen u alvast de datum en de sprekers doorgeven: D.V. zaterdag 13 april Sliedrecht-Bethel.

's Morgens: opening: Ds. L.W. van der Meij

spreker: Ds. G.R. Procee uit Hamilton

's Middags: opening: Ds. R. Kok.

spreker: Ds. P. den Butter

sluiting: Ds. M.C. Tanis
AvH.

wordt gedaan. Wat wordt uitgesproken in het gebed dient te leven in het binnenste. Anders zouden we vragen om zaken waar we helemaal niet verlegen om zijn. We zouden klagen over dingen waar we totaal geen last van hebben. We zouden verontwaardiging uitspreken terwijl er geen enkele smart in het hart valt te ontdekken. Wat de lippen uitspreken dient te leven in het hart.

Tot de voorbereiding behoort het overdenken van onze totale afhankelijkheid van de Heere. Het geldt: "Zonder Mij kunt gij niets doen." We denken aan het werk op het land of in de kas. Als de Heere het werk niet zegent, komt er niets van terecht. In alle werkzaamheden is de mens afhankelijk van God. Op kantoor, in de fabriek en op de zaak geldt dat er zonder de Heere niets gedaan kan worden. Zouden we ook niet hebben te denken aan de school? En aan de opvoeding? Het ambtelijke werk valt hier niet buiten. Hoe kan er gecatechiseerd worden, hoe kunnen er bezoeken worden gedaan, hoe zou Gods Woord verkondigd kunnen worden zonder dat de Heere daartoe alles geeft? Zo de HEERE het huis niet bouwt, tevergeefs arbeiden deszelfs bouwlieden daaraan; zo de HEERE de stad niet bewaart, tevergeefs waakt de wachter. De toren van Babel kwam niet af. De Heere heeft het werk aan die toren beëindigd. De tempel te Jeruzalem werd voltooid. De Heere heeft het werk dat aan die tempel werd verricht gezegend.

"Bidt zonder ophouden" betekent onophoudelijk eigen onbekwaamheid, onmogelijkheid en onkunde overdenken. Denk maar heel klein van uzelf en groot van de Heere die op het gebed alles kan en wil geven wat nodig is. De Heere geve dat u tot Hem zou mogen naderen met eerbied en zelfverfoeiing.

Verhinderende voor het gebed

De satan wil het gebed verhinderen. Hij heeft daartoe vele pijlen op zijn boog. Heel veel middelen probeert hij aan te wenden. De tijd wordt opgeslokt door al datgene waar een mens van de vroege morgen tot de late avond mee wordt beziggehouden. Hoevelen verbeuzelen de kostbare genadetijd niet door het luisteren naar en kijken naar wereldse programma's. Slokt de computer niet heel veel tijd op? Hoeveel tijd gaat er ook niet heen met sport en spel? Hoeveel ijdele boeken en tijdschriften worden er niet verslonden? Wat dacht u van al die avonden uitgaan en van de vele verjaardagen waar men zo nodig heen moet? Er zijn zoveel wereldse bezigheden waar de tijd mee wordt verdaan. Tijd wordt misbruikt door ijdele en zondige gesprekken. Hoe staat het met uw tijdsbesteding? Is er nauwelijks tijd voor het gebed aan het begin en aan het einde van de dag?

De gevallen mens heeft er van nature alles in mee om op te gaan in de dingen die we opsomden. Hij heeft er geen zin in bezig te zijn met de dingen der eeuwigheid. In het verdorven hart ligt ten diepste de grootste belemmering voor het gebed. De mens heeft zich verstrikt in de ijdelheden van deze wereld. Hij is bezet met de beuzelingen van beneden. De schatten van beneden hebben zijn hart. Hij is gericht op de vergankelijke dingen die voor de eeuwigheid geen waarde hebben.

Eenzijdig worden alle inspanningen gericht op het schoolwerk, op het dagelijkse werk, op het huishouden, op de zaak, ja op al datgene wat hier beneden is te vinden. Daarin zijn we van nature afgodendienaren.

Moet u wellicht vroeg beginnen? Het gevaar dreigt dat u zo laat opstaat dat er geen tijd is voor gebed en lezen uit de Bijbel. Wie hier 's morgens geen tijd voor neemt kan soms pas 's avonds uit de Bijbel lezen. Bedenk dat u elk ogenblik van de dag afhankelijk bent van de Heere. Elk ogenblik moet u bewaard worden tegen de vele gevaren die dreigen en elk ogenblik moet u krachten ontvangen om te doen wat van u gevraagd wordt. Zou de Heere het dan niet waard zijn bijvoorbeeld een kwartier eerder op te staan?

Volharding in het gebed

"Bidt zonder ophouden". Er dient dus volharding te zijn in het gebed. Dit kan uiteraard niet betekenen dat er onophoudelijk in de letterlijke zin van het

woord gebeden wordt. Een mens kan niet heel de dag geknield liggen. Er moet ook gewerkt worden. Ieder heeft een taak. Wat houdt het dan wel in dat er zonder ophouden gebeden dient te worden? Een aardse koning houdt op een bepaalde tijd audiëntie. Dan kunnen wensen en verlangens aan die koning bekend worden gemaakt. De Koning der koningen wil altijd smeekbeden horen. Zonder ophouden neigt Hij zijn oor tot smekingen die opgezonden worden. Dit geldt dag en nacht, ja ieder ogenblik. Wie zijn afhankelijkheid beleeft zal steeds weer tot de Heere gaan in het gebed. Al fluistert de satan het in dat God u niet hoort, dat u geen heil hebt bij God, dat u een te groot zondaar bent, dat er voor u geen doen aan is, toch wordt bij de inleving van de nood en ellendigheid het gebed tot de Heere opgezonden. Wie er een indruk van heeft wat uit genade om niet te verkrijgen is, zal niet ophouden te bedelen aan de troon der genade. Het bidden zonder ophouden betekent dat er tijdens het werk gebeden zal worden om wijsheid, kracht en inzicht. Vroeger werd er wel gezegd dat er meer gebeden wordt met de pet op, dan met de pet af. Begrijpt u dat? Mag u het kennen? Vooral in de eerste tijd van het geestelijke leven ligt het zo teer en luistert het zo nauw dat men de Heere nodig heeft tot in de kleinste dingen toe.

Bidden zonder ophouden dient plaats te vinden ook voor de naaste. Dit betekent dat onze handelingen in overeenstemming zijn met de inhoud van het gebed. Wie de naaste opdraagt aan de troon der genade dient ook daadwerkelijk het goede voor hem te zoeken, en niet het kwade. "Zonder ophouden" wil zeggen niet alleen tegen de tijd dat het examen gaat aanbreken, maar elke schooldag opnieuw. Niet alleen bij moeilijkheden met de kinderen, maar ook als alles goed lijkt te gaan. "Zonder ophouden" betekent in voorspoed en in tegenspoed. In zieke en gezonde dagen. Op jonge leeftijd, op middelbare leeftijd en op hoge leeftijd. Het is een wonder dat de Heere zonder ophouden gebeden wil zijn. Want bidt anders zijn mensen die zonder ophouden Gods wet overtreden en zondigen. Het is een wonder dat de Heere tot zulken zegt: "Bidt zonder ophouden." Uw gebed zij: Heere, verleen mij de Geest der genade en der gebeden. Heere, leer mij bidden.

Vulling van het gebed

De vulling van het gebed is zo veelom-

vattend dat we er maar iets van kunnen aanstippen. De Heere wil dat Zijn zegen wordt afgesmeekt over de maatschappelijke arbeid. Ook alle ambtelijke arbeid valt hieronder. We denken ook aan de opvoeding. Er zijn altijd noden. Een mens kan zichzelf niet gezond houden en gezond maken. Bijzonder in tijden van ernstige ziekte is er reden tot bidden. Wat dient dan de inhoud van het gebed te zijn? Er mag gevraagd worden om genezing. Maar ook dient bedacht te worden dat Gods weg weleens anders zou kunnen zijn. Dat er geen genezing naar het lichaam komt. Smeek dan om heiliging van een zeer moeilijke en soms ook zeer smartelijke weg. Wat geestelijke zaken betreft wil de Heere gebeden zijn om onderwijs voor het eerst en ook al meer. In dodige omstandigheden is het noodzakelijk dit aan de Heere voor te leggen met de smeekbede om wegnahme van die dodigheid. Tot de vulling van het gebed behoort ook de bewaaring over de gevaarvolle wegen en wateren. Niet in het minst valt te denken aan de gevaarlijke en listige aanslagen van de satan. Wanneer wij ons zouden bevinden op een gevaarlijke, donkere weg zouden wij de wapens in de aanslag houden. Zo bevinden Gods kinderen zich op een gevaarlijke weg. Want de satan loert onophoudelijk op hen. Hij beraamt boze aanslagen tegen hen. Hij wil hen uit de Hand des Heeren rukken. Wat is het nodig de wapens van de Heilige Schrift en het gebed in gereedheid te houden. Tot de vulling van het gebed behoort het opdragen van zichzelf en anderen aan de Heere. Hoeveel zieken zijn er niet, hoeveel bedroefden en beproefden, hoeveel alleenstaanden en rouwdragenden? Er dient ook gebeden te worden voor predikers en hoorders. De zegen des Heeren over de prediking en lezing van Zijn Woord dient afgesmeekt te worden. Gebed is nodig om twist in huis, kerk en maatschappij te voorkomen of te beeindigen. Gebed tegen naijver, hoogmoed, vanuit de hoogte oordelen over anderen en liefdeloos terechtwijzen van anderen. Gebed om bewaard te mogen worden voor dwaling en terugval in vroegere zonde. Gebed voor het nageslacht. Gebed dat de Heere onder de jongeren de waarachtige bekering zou werken tot eer van Zijn Naam en tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk.

Tot het gebed behoort ook onderworpenheid: "Doch niet gelijk ik wil, maar gelijk Gij wilt". Die woorden worden wellicht vrij gemakkelijk uitgespro-

ken, maar laten zich niet zo gemakkelijk beleven. Tot de vulling van het gebed behoort de Heere te mogen bedoelen, vrezen, dienen en liefhebben. Mag het al inhoud van uw gebed zijn?

Vrucht op het gebed

De Heere wil op het gebed schenken wat mensenkinderen nodig hebben. Hij wil Zijn zegen gebieden over de arbeid die verricht mag worden. Hij wil tot het werk op school, thuis, in de kas, op het land en in het bedrijf geven wat nodig is. Hij wil zorgen voor ziel en lichaam beide. Hij schenkt op het gebed bewaring. Rijk te mogen ervaren dat de Heere op het gebed onderwijs geeft door middel van de prediking en dat Hij Zijn werk in stand houdt en doet toenemen. Ook de sacramenten wil de Heere daartoe zegenen. In de Bijbel lezen wij dat een krachtig gebed van een rechtvaardige veel vermag. Er was in de tijd van de profeet Elia drie en een half jaar geen regen en geen dauw geweest. Op het gebed van deze profeet heeft de Heere regen gegeven zodat de aarde haar vrucht weer mocht voortbrengen.

Het gebed is een wapen tegen de zonde. Smeek maar dat de Heere u de genegenheid tot zondigen zou ontnemen wanneer de gelegenheid zich voordoet en dat hij de gelegenheid tot zondigen zou ontnemen wanneer de genegenheid zich voordoet.

De Heere schenkt op het gebed lijdzaamheid en onderwerping in tijden van droefheid, benauwdheid en ziekte. Een wonder onder zulke omstandigheden te mogen vernemen: Wat de Heere doet is goed. Dat is iets anders dan te zeggen: Het is nu eenmaal niet anders, ik kan er toch niets aan veranderen, ik moet het wel goed vinden. Het is genade alleen het handelen des Heeren goed te mogen keuren.

Tot de vrucht op het gebed behoort het ondervinden van hulp. De Heere maakt het waar: Op uw noodgeschrei doe Ik grote wonderen. Op het gebed betoont Hij Zijn trouw, liefde, ontferming en goedertierenheid. Het wordt telkens weer waar en het blijft waar: Wie Hem aanroept in de nood, vindt Zijn gunst oneindig groot. De dichter mag er van zingen: 'k Ben gewoon in bange dagen, mijn benauwdheid U te klagen, Gij toch die d'ellenden ziet, hoort mij en verstoot mij niet.

Hoe staat het met uw gebed? Bewandelt u nog met plezier en genoegen de brede weg al verder bij God vandaan? U denkt misschien: Ik bid voor het

eten en voor het slapen gaan. Maar is de waarachtige bekering geen voorwerp van gebed? U bent op reis naar de eeuwigheid. Smeek maar dat de Heere u daarvoor het oog opene. Dat u het zou mogen zien dat u tot nu toe alles aan de Heere hebt onthouden en dat Hij recht heeft op alle krachten van ziel en lichaam.

Is uw gebed een gedachteloos herhalen van dezelfde formuleringen en zinswendingen? Is het een opdreunen van steeds weer dezelfde zaken? Bekeert u daarvan.

"Bidt zonder ophouden". Vooral om het ene nodige. Zeker, de mens is daar van nature blind voor. Maar de Heere is de Almachtige, Hij kan en wil blinde zielsogen openen, de nood op het hart binden, vanuit de nood doen roepen tot Hem en op het noodgeschrei wonderen doen.

Misschien zijn er onder de lezers die zeggen dat zij al zo lang bidden, dat er

nog steeds geen antwoord is gekomen, dat de situatie onveranderd moeilijk is gebleven, dat het al donkerder en benauwder is geworden. Zou de Heere daar Zijn wijze bedoelingen niet mee hebben? Zou Hij niet willen leren dat u nergens recht op hebt? Zou Hij u niet totaal willen laten vastlopen om als een gans verlorene om behoud te smeken en de genade Gods te mogen ondervinden? Op Zijn tijd en wijze zal de Heere geven wat nodig is. Loop Hem maar aan als een waterstroom. Dat is trouwens het kenmerk van echte nood: Aanhoudend bedelen aan de troon der genade. "Bidt zonder ophouden". Er is alle reden toe. De Heere eist het. En op het gebed wil Hij geven wat nodig is. De dichter mag er immers van zingen: Al wat u ontbreekt, schenk Ik zo gij 't smeekt, mild en overvloedig.

Ds. A. van Heteren.

Practica (3)

Wij zagen de vorige maal, dat het ZIJN des Heeren voor de bidder het motief is om zijn knieën te buigen en uit te spreken al wat het harte deert.

Een reactie hierop is: "Zeg mij eens uit de Heilige Schrift wat bidden is, want ik vraag mij zo vaak af, of mijn bidden wel die naam mag dragen!"

'k Geloof dat deze vrager een kernvraag gesteld heeft t.w. mag mijn bidden wel bidden heten. Wie maakt uit, dat mijn bidden werkelijk bidden is.

Daar zijn machtig veel mensen, die met hun bidden zeer zijn ingenomen. Bij hen komt het niet in de gedachten of de Heere er mee ingenomen is. U zult mij toch dadelijk toegeven dat dit het allerbelangrijkst is. Wanneer de Heere Ananias te Damascus roept om naar Saulus te gaan, dan voegt Hij daar zo betekenisvol aan toe: "...want zie hij bidt!" Kijk dat is bidden, wanneer de Heere zegt dat iemand bidt.

Om nu tot het beantwoorden van de vraag te komen "wat bidden is?" sla ik met u 1 Samuël 1 op. Daar vindt u een vrouw in nood nl. Hanna de beminde gade van Elkana. Haar nood was, dat zij wel vrouw was, doch geen moeder. Deze nood werd des te pijnlijker omdat de andere vrouw van Elkana, Peninna, wel de weelde van het moederschap mocht beleven en dit uitbuitte om Hanna te kwellen. Hierdoor werd het leven haar ondragelijk zwaar. Zij trekt mee op naar Silo om daar bij de altaren des Heeren, haar nood den

Heere te klagen. Het wordt een gebedsworsteling, zo zelfs dat zij de aandacht van de hogepriester Eli trekt. Eli denkt - zover was het met het afgezonde volk gekomen! - dat Hanna, gelijk andere vrouwen, dronken was. En als hij lucht geeft aan zijn gedachten door te zeggen: ".....hoelang zult gij u dronken aanstellen?... doe uw wijn van u!" dan loopt de maat bij Hanna over en zegt: "Neen, mijnheer, ik ben een vrouw bezwaard van geest, ik heb noch wijn noch sterke drank gedronken, maar ik heb mijn ziel uitgegoten voor het Aangezicht des Heeren!....."

'k Vermeen dat dit een van de schoonste definities in de Bijbel is, wat betreft de werkzaamheid des gebeds: de ziel uitgieten voor het Aangezicht des Heeren.

Om te kunnen gieten moet er veel zijn. De waterfonteinen gieten hun stromen uit. En wanneer straks dat water van omhoog, naar omlaag moet, dan stroomt het water met donderend geweld naar beneden.

Zo was het in het hart van Hanna.

De wateren van haar nood waren tot aan de ziel gekomen, hadden zich daar verzameld, de doorbraak was gekomen en nu was er geen houden meer aan.

Gezegend de ziel, die met Hanna van zo'n doorbraak weten mag. Daar kunnen in het leven van Gods kinderen andere tijden zijn. 'k Hoor er één kla-

gen: "...ik ben besloten en kan niet uitkomen!" Zij kunnen maar niet komen op de plaats waar zij begeren te zijn. Op welke plaats, vraagt gij? Op die plaats waarvan een pelgrim zingt: 'k Heb U voorwaar in 't heiligdom Voorheen beschouwd met vrolijk' ogen,
Hoe zag ik daar Uw alvermogen!
Maar dat was voorheen ziet ge. Dat is dus geweest! Maar nú
De nood stijgt met de dag en per uur en er is geen doorbraak.

Ook is er in deze Sioniet geen grond waarop hij deze doorbraak verwachten kan. Want wat de Heere voorheen heeft gegeven is allang doorgebracht, verzondigd.

Ja, toch is er iets uit "voorheen" overgebleven!

Toen gaf de Heere dat om Zichzelf-wil!

Menigmaal heeft de Heere dit willen gebruiken om de doorbraak te geven.

M'n ziel, voed het oud vertrouwen weder....

zoek in 's Hoogsten lof uw lust!

Wat gaat zulkéén nu biddend pleiten en pleitend bidden.

Een echte bedelaar (bedelen staat met bidden in verband!) aan de Troon-der-genade. Om Uws Zelfs wil Heere!

De Heer ' wild' op mijn kermen

Zich over mij ontfermen,

Hij heeft mijn stem verhoord!

Daar komt de genadige doorbraak!

Er is geen houden meer aan!

Geen verberging meer! Neen, 'k verborg geen kwaad zelfs, dat in mij werd gevonden.

Alles open en bloot voor den Heere neerleggen.

Zalige werkzaamheid!

Tegelijk wordt deze zich-uitgietende-ziel al lichter, al ruimer. Zij kan zich aan den Heere kwijt. Hij neemt over. En nu kan de bidder uitzien en op de Heere wachten.

Natuurlijk op Zijn tijd en niet op de onze.

'k Wacht op Hèm, Zijn hulp zàl blijken.

Vandaar dat de hogepriester Eli aan Hanna ten antwoord gaf: "Ga heen in vrede en de God Israëls zàl uw bede geven, die gij van Hem gebeden heeft!"

Waar had deze ambtsdrager crediet voor?

Voor die vrouw? Voor de schone definitie over het gebed?

Wel neen!

Hij had crediet voor de Heere, Die dit alles in het hart van deze vrouw gewerkt had. En op grond daarvan,

was zijn antwoord zo positief.

Al wat God wrocht, dàt zal juichen tot Zijn eer!

'k Weet dat velen in onze tijd dit valse lijdelijkheid noemen. Doch ik vrees dat dezulken nimmer verstand kregen van de lijdzaamheid der heiligen.

Wat een weldaad dat er altijd een volk is geweest en door Gods genade zal blijven, wie het uit het hart is gegrepen:

Niets uit ons, maar het al uit Hèm!

Wat zijn zij blij, dat de Pinkster-Geest ook de Geest der genade en der gebeden is. Hij leert nog, wat Hij Hanna leerde.

Bilderdijk geeft een schone proeve over het gebed, als volgt:

Genadig God, Die in mijn boezem leest,

Ik vlied tot U en wil, maar kan niet smeken.

Aanschouw mijn nood, mijn neergeszonken geest

En zie mijn oog van stille tranen leken.

Ik smEEK om niets - hoe kwijnend, hoe bedroefd,

Gij ziet me ... een prooi van mijn

bedwelmden zinnen.

Gij weet alleen hetgeen Uw kind behoeft,

En mint het meer, dan 't ooit zichzelf kan minnen.

Geef, Vader, geef aan Uw onwetend kroost

Hetgeen het zelf niet durft, niet weet te vragen.

Ik buig mij neer, ik smEEK noch kruis noch troost:

Gij ... doe naar Uw ontfermend welbehagen!

Ja, wond of heel; verhef of druk mij neer;

'k Aanbid Uw wil ... hoe duister in mijn ogen.

Ik offer me op en zwijg en wens niet meer;

'k Berust in U, ziedaar mijn enigst pogen.

Ik zie op U met kinderlijk ontzag,

Met christen-hoop, noch lauw, noch ongeduldig.

Ach, leer GIJ mij hetgeen ik bidden mag.

Bid Zelf in mij ... zo is mijn bÊe onschuldig!

Wijlen Ds. W.F. Laman.

Zonde- en Christuskennis in het pastoraat (4)

En wat doen we nu ambtelijk als deze zondekennis (c.q. Christuskennis) wordt gemist?

Dan is niet onze beleving maatgevend maar het Woord. Het valt mij altijd weer op hoe bijbels onze vaders in de werk gingen in de geestelijke leiding van de gemeente. Het zijn de argumenten van de Schrift waarmee zij steeds weer proberen te overtuigen.

Zij kenden de arglistigheid van het hart. Dikwijls krijgt de duivel of "het verdorven vlees" de schuld van de zonde, waarin men leeft.

Men verontschuldigt zich. Dat is in het paradijs, na de val, onmiddellijk begonnen. De slang heeft mij bedrogen, zegt Eva. De vrouw die Gij bij mij gegeven heeft, heeft mij verleid, zegt Adam.

Mensen verontschuldigen zich voor hun verkeerde praktijken, door te wijzen op de moeilijkheden die het beroep nu eenmaal met zich meebrengt. Naar eigen overtuiging kan men bijvoorbeeld niet om het zondagswerk heen. Malafide praktijken worden goed gepraat.

Dat zijn nu eenmaal de consequenties die het werk met zich meebrengt. Of

de naaste krijgt de schuld. Man, vrouw of kinderen hebben het gedaan. Ook krijgen ambtsdragers, predikanten of ouderlingen en diakenen de schuld van de zonde waarin men leeft. En zo gaat het maar door.

Anderen beamen de zonde met het verstand. Maar nooit raakt men in verlegenheid en heilzame wanhoop.

Er is geen droefheid. Geen zelfveroordeeling. Men vergelijkt zichzelf met anderen die het er veel slechter vanaf brengen. Er is geen duurzame vrees voor het eeuwig verderf.

Wat is het dan nodig dat ambtsdragers hun eigen hart hebben leren kennen, in het Woord thuis zijn, om zulke uitvluchten te ontzenuwen. Om vanuit het onfeilbare Woord die te ontmaskeren en krachteloos te maken. Om met ernst en liefde te waarschuwen voor het verderf, als men zich niet bekeert.

Want al die genoemde excuses staan de ware schuldbeleving in de weg. Wij moeten ervan overtuigd worden dat de kroon in het paradijs al van ons hoofd gevallen is, zodat we gaan beleven wat Jeremia beleefde: Wee ons dat wij zo gezondigd hebben (Klaagliederen 5:16).

Dan mogen (en moeten!) wij ook aan-
sporen de toevlucht te nemen tot Hem
Die de zonde op Zich heeft genomen,
de schuld heeft voldaan en gerechtig-
heid en eeuwig leven heeft verworven
als Borg en Middelaar. "Want hetgeen
der Wet onmogelijk was, dewijl zij
door het vlees krachteloos was, heeft
God, Zijn Zoon zedende in gelijkheid
van het zondige vlees, en dat voor de
zonde, de zonde veroordeeld in het
vlees, opdat het recht der Wet zou ver-
vuld worden in ons, die niet naar het
vlees wandelen, maar naar de Geest"
(Romeinen 8:3,4).

Die niet naar het vlees wandelen. Als
mensen over zonde- en Christuskennis
spreken, dan is het ook nodig dat wij
op deze samenhang wijzen. Die de
Naam van Christus noemt, sta af van
ongerechtigheid.

Gods kinderen kunnen "soms uit
zwakheid in zonden vallen" en moeten
dan aan Gods genade niet vertwij-
felen. De zuivere zonde- en
Christuskennis brengt toch liefde tot
de Wet en tot de Getuigenis met zich
mee.

Wat is het moeilijk iemands relaas
over zonde- en Christuskennis over te
nemen, als die Christus, de navolging
van Christus, in het leven niet zicht-
baar geworden is.

Dan hebben wij daar als ambtsdragers
ook eerlijk op te wijzen, willen wij
goede en getrouwe dienstkneden
zijn en een goede ingang hebben in het
koninkrijk der hemelen.

Gods ware volk zal ons voor die
oprechtheid dankbaar zijn. Vroeg of
laat. Zij zullen de ruimte niet goed pra-
ten, het ongeloof niet in bescherming
nemen of verontschuldigen. Je behoeft
tegen een kind van God niet te zeggen
dat het ongeloof zonde is. Wees daar-
om voorzichtig met een hardvochtig
veroordelen van onzekere, twijfel-
moedige en onverzekerde christenen.

"Een kind" heeft nog die verzekering
van Gods liefde niet, zoals een man in
Christus. Een kind is erg gesteld op het
gevoel van de genade. Als hij of zij in
duisternis wandelt, valt het hem of
haar moeilijk om door het geloof
alleen te betrouwen op de enige Naam
tot zaligheid onder de hemel gegeven.
Het gebed voor hen in hun tegenspoed
is dan meestal profijtlijker dan
veel en hoog te redeneren. Laten we
dan maar liever voor zullen bidden om
de Noordenwind en de Zuidenwind
(Hooglied 4:16).

Want niet door kracht of geweld maar
door Zijn Geest zal het geschieden.
Van die Geest moeten wij het toch zelf

ook hebben? Opdragen dus aan Hem
Die door de Vader gegeven is "tot
wijsheid van God en rechtvaardigheid
en heiligmaking en verlossing; opdat
het zij, gelijk geschreven is: Die
roemt, roeme in de Heere" (1 Korinthe
1:30,31).

Opdragen aan Hem Die de Geest des
geloofs wil uitstorten in hun harten.
Want hetgeen ik leef, schrijft de apos-
tel in Galaten 2:2 dat leef ik door het
geloof van de Zoon van God, Die mij
liefgehad heeft, en Zich voor mij heeft
overgegeven.

Uit Hem wordt de gelovige bediend.
Want Hij is hun Wijnstok en zij zijn de
ranken. En zonder Hem kunnen zij
niets doen (Johannes 15:1,5). Het is
steeds maar weer een wachten op, een
uitzien naar de wind van Gods Geest.
"Viert dan toch de zeilen van uw ver-
stand en wil met een hartelijke begeer-
te om die genadewind te vangen" (Van
der Kemp).

Zo alleen komt ook God in ons per-
soonlijk en ambtelijk leven aan Zijn
eer. Dan gaan wij niet met de "bevin-
delijke" eer strijken. Dan eindigen wij
met de apostel Petrus in God:

Geloofd zij de God en Vader van
onzen Heere Jezus Christus, Die naar
Zijn grote barmhartigheid ons heeft
wedergeboren, tot een levende hoop,
door de opstanding van Jezus Christus
uit de doden. Tot een onverderfelijke,
en onbevlekkelijke, en onverwerkelij-
ke erfenis, die in de hemelen bewaard
is voor u. Die in de kracht Gods
bewaard wordt door het geloof tot
zaligheid, die bereid is, om geopen-
baard te worden in den laatsten tijd.

In welke gij u verheugt, nu een weinig
tijds (zo het nodig is) bedroefd zijnde
door menigerlei verzoeken;

Opdat de beproeving uws geloofs, die
veel kostelijker is dan van het goud,
hetwelk vergaat en door het vuur
beproeft wordt, bevonden worde te
zijn tot lof, en eer, en heerlijkheid, in
de openbaring van Jezus Christus;
Denwelken gij niet gezien hebt, en
nochtans liefhebt, in Denwelken gij
nu, hoewel Hem niet ziende, maar
gelovende, u verheugt met een onuit-
sprekelijke en heerlijke vreugde;
Verkrijgende het einde uws geloofs,
namelijk de zaligheid der zielen (1
Petrus 1:3-9).

Dan onderschrijven we van harte de
woorden van Mozes: Niet mijn kracht
heeft mij dit vermogen gegeven, maar
gij zult de HEERE uw God gedenken
(Deuteronomium 8:17,18). Daar gaat
het om.

Ds. L.W. van der Meij.

SGP-Jongerendag over "Brandpunt Jeruzalem"

Op D.V. zaterdag 13 april 1996 zal de
SGP-Jongerendag gehouden worden
in het Ned. Congresgebouw te Den
Haag. Het thema is "Brandpunt
Jeruzalem". Aanvang 10.00 uur. De
sprekers zijn: drs. R.M. Naftaniel
(Cidi), drs. B. van den Bos (D66), dr.
ir. J. van der Graaf en ir. B.J. van der
Vlies (SGP). Ds. D.J. Budding zal het
slotwoord verzorgen. Het programma
wordt afgewisseld met documentaires.
Muzikale medewerking wordt verleend
door het schoolorkest van de
Guido de Brès o.l.v. G.A. Oosterom.
Voor gratis toegangskaarten kan
gebeld worden naar:
070-3456226/3468688.

'Een handreiking'

Op D.V. 16 maart 1996 vond de
oprichtingsvergadering van de verenig-
ing "Een Handreiking" plaats, een
vereniging voor familieleden van psy-
chisch zieken. Er werden workshops
gehouden over geloofsvragen rond
psychisch ziekzijn, de begeleiding van
psychisch zieken thuis, begeleid
wonen en over depressie en angst-
stoornissen. 's Middags was de officiële
opening.

De oprichting van de vereniging vloei-
de voort uit een gehouden ontmoet-
tingsdag op 28 oktober 1995, die was
georganiseerd door GPZ, GLIAGG,
NPV, de Vluchtheuvel en SMHGG.

Geïnteresseerden kunnen zich opge-
ven bij de NPV te Veenendaal, tele-
foonnummer: (0318) 52 48 18. Indien
u de nieuwe vereniging financieel wilt
steunen dan is uw bijdrage zeer wel-
kom op gironummer 39.56.398 van
Stichting Hulpverlening De
Vluchtheuvel te Woerden onder ver-
melding van "Gift vereniging Een
Handreiking".

Voorlopig bestuur "Een Handreiking"
p/a NPV

Postbus 178

3900 AD Veenendaal

tel.: (0318) 52 48 18

COGG benoemt voorlichter

Het Contact Orgaan Gereformeerde
Gezindte heeft een (onbezoldigd)

voorlichter aangetrokken.

De 59-jarige G. Centen uit Enschede wordt het aanspreekpunt van het COGG voor en naar de pers. Verder zal hij meehelpen het COGG op plaatselijk niveau "van de grond te tillen".

Conferentie over vluchtelingenwerk en de christelijke gemeente

Zaterdag 11 mei 1996 houden de Arabische Wereld Zending, EAS-Holland, Evangelie en Moslims, Gospel for Guests en ZOA-Vluchtelingenwerk een conferentie voor christenen die met vluchtelingen te maken hebben. De hoofdlesing wordt verzorgd door de heer G. Nijhuis van ZOA-Vluchtelingenwerk en gaat over "interculturele communicatie".

Workshops gaan o.a. over communicatie met het AZC/OC en communicatie met de politiek.

Plaats: kerkelijk centrum "Rehoboth", Gasthuisstraat 5 te Barneveld (naast de Veluwehal).

Tijd: 10.00-15.15 uur. De toegang is vrij. Folder met uitvoerige informatie bij "Evangelie en Moslims", 033-4611949.

Oproep

Deputaten geestelijke verzorging militairen der Chr. Ger. Kerken in Nederland roept haar lezers op om een of meerdere personen een kaartje of een brief te sturen, waaruit een stuk medeleven blijkt (kost u slechts 80 cent). Tijdelijk in het buitenland verblijvende militairen:

Wilco Bakker:

Kpl. nr: 68.11.12.165
1 (NL) Mech. Bat. IFOR
C-cie, 1e pel
NAPO 87
3509 VP Utrecht

Sytse Dijkstra:

Sld I, nr: 73.04.13.031
1 (NL) GNCOMP MECHBAT
IFOR
NAPO 87
3509 VD Utrecht

J. Feijen:

Dpl. Kpl. nr: 74.03.01.143
1 (NL/BE) VN Log/T Bat
Stcie, tav keukengroep
NAPO 80
3509 VB Utrecht

T. John Naaktgeboren:

Marinier 1 algemeen. KV 1 pel
nr: 72.22.151
KMDET UnmIH
NAPO 430
3509 VS Utrecht

Michiel Prins:

Sld I, BBT, nr: 77.10.29.650
1 NL Mech. Bat
Ststvocie MT-pel.
IFOR, NAPO 87
3509 VP Utrecht

Janko Schepenaar:

Sgt I, nr: 72.12.01.085
1 (NL) MECHBAT IFOR
NAPO 87
3509 VP Utrecht

Gerben H. Sommeling:

Marinenummer: 018699,
rang: Mjr. Tlg. (Sommeling)
Hr. Ms. Karel Doorman
NAPO 335
3509 VP Utrecht

Boekbesprekingen

Arnold Dallimore, **Charles Haddon Spurgeon**, 222 blz., f 59,90, Uitgeverij de Groot Goudriaan-Kampen.

Vertaald in het Nederlands door A.T. van Blijderveen. De schrijver heeft veel Spurgeonbiografieën geraadpleegd en ook andere geschriften die over Spurgeon en zijn veelomvattende arbeid handelen. Stukken uit het archief van de Tabernacle mocht hij inzien. De auteur heeft vooral aandacht willen besteden aan de theologie en de preekmethode van Spurgeon. De eerste bladzijden uit het boek bevatten een korte tekening van het leven in Engeland ten tijde van Spurgeon. Vanaf blz. 25 lezen wij van een langdurige en diepe overtuiging van zonde. Dienaangaande heeft Spurgeon eens gezegd: "Ik zou liever zeven jaar lijden aan een slepende ziekte dan opnieuw de vreselijke ontdekking van het kwaad van de zonde door te maken." Spurgeon had diepe indrukken van Gods overweldigende majesteit, Zijn grote kracht, Zijn strenge gerechtigheid, Zijn onbevlekkelijke heiligheid en heel Zijn verschrikkelijke grootheid. De geestelijke aard van de wet heeft hij leren kennen. Hoewel hij nooit de zonden van het vlees begaan had, wist hij zich er schuldig aan in de geest. Spurgeon heeft het uitgeroepen: "Hoe kon ik ooit hopen deze wet te ontduiken, die mij overal omgaf met een atmosfeer waaraan ik met geen mogelijkheid kon ontsnappen." In die tijd nam hij vaak het boek van

Alleine in handen getiteld "Waar-schuwing aan de onbekeerde zondaren" en het boek van Baxter met als titel "Oproep tot de onbekeerden." Hij wilde zijn rug wel laten geselen of een zware pelgrimstocht maken als hij door zulke inspanningen maar gered zou kunnen worden. Spurgeon schreef dienaangaande: "Het allereenvoudigste - geloven in de gekruisigde Christus, Zijn volbrachte heil te aanvaarden, zelf niets te zijn en Hem alles te laten wezen, niets te doen dan te vertrouwen op wat Hij gedaan heeft - dat kon ik niet vatten." Op blz. 27-29 wordt dan zijn bekering beschreven. Het horen van een preek van een zeer eenvoudig prediker die handelde over het zien op Christus werd voor Spurgeon tot zegen in 1849. Dit was het grote keerpunt in zijn leven. Spurgeon leefde van 1834 tot 1892. Met belangstelling lezen we wat achterin het boek geschreven staat over de verdere geschiedenis van de Metropolitan Tabernacle. Voor hen die kennis willen nemen van de persoon, het werk en de opvattingen van Spurgeon biedt dit boek veel materiaal.

Sallie Rochester Ford, **Mary Bunyan**, De blinde dochter van John Bunyan, 456 blz., f 37,50, Uitgeverij De Banier-Utrecht.

Vertaler: Ds. W. de Graaf. Het onder ons bekende boek behoeft eigenlijk geen nadere aanbeveling. Velen zullen het reeds in hun bezit hebben. Wie het nog niet heeft doet er goed aan dit boek, waarvan nu een 7e druk is uitgekomen, te kopen en te lezen. Het boek geeft een goede indruk van de levens- en tijdsomstandigheden van John Bunyan en zijn gezin. Zijn gevangenschap komt er uiteraard in voor. Aangrijpend is de beschrijving van het sterven van Mary, de blinde dochter van John Bunyan. We lezen op blz. 447: "Eens vreesde ik de dood, maar nu ontdek ik, dat hij geen prikkel heeft. Jezus heeft die, door voor mij te lijden, weggenomen. Ik verlang heen te gaan en bij Hem te zijn. Daar zal ik Hem zien, gelijk Hij is. Vader, geloof u niet, dat ik in de hemel zal kunnen zien?" "Ja, mijn kind, dat geloof ik. Daar is geen droefheid. Zelf zul je Jezus zien, Mary, je zult Hem zien, die voor je stierf." "Het is een heerlijke gedachte, vader, dat deze arme ogen, die zolang blind zijn geweest, daar de Koning zullen zien in Zijn schoonheid. O, hoe verlang ik heen te gaan!"

John Charles Ryle, **Kaf of koren?**, 62 blz., f 14,90, Uitgeverij de Groot Goudriaan-Kampen.

Het door J.J. Snijders in het Nederlands vertaalde tractaat draagt oorspronkelijk de titel "Wheat or Chaff?" en staat in de bundel "A New Birth". Ryle schreef dit tractaat met de bedoeling mensen wakker te schudden en na te laten denken en te wijzen op de enige weg ter ontkoming. Aangaande de overtuiging van zonde schreef Ryle het volgende: "Niets, niets zal ooit een mens van de zonde kunnen overtuigen dan de kracht van de Heilige Geest. Toon hem de hel en hij zal er niet voor wegvlugten; toon hem de hemel en hij zal er niet naar zoeken (...). De Kracht van omhoog moet nederdalen en het werk doen. Een mens tonen wie hij werkelijk is, is het bijzondere werk van de Heilige Geest Gods." Moge het lezen van dit werkje hieraan dienstbaar zijn.

Matthew Henry, **Roemen in het Kruis**, 64 blz., f 8,75, Uitgeverij den Hertog B.V.-Houten.

Het boekje dat 45 meditatie's bevat is uit het Engels vertaald door M.A. de Korte en is geschikt voor persoonlijke overdenking. Het werk van Christus voor arme, verloren zondaren staat centraal.

Rover Backhouse, **Atlas van Jeruzalem**, 32 blz., f 3,95 (na 4 mei f9,95), Uitgeverij J.J. Groen en Zn., Leiden. Het is een goede gedachte in het jaar dat het 3000-jarig bestaan van Jeruzalem wordt herdacht een atlas over Jeruzalem uit te geven. De geschiedenis van Jeruzalem wordt weergegeven en er wordt ook iets geschreven over de toekomst van deze stad. Veel kleurenfoto's verlichten het geheel en geven de werkelijkheid weer. Zo ook een afbeelding van een processie op Goede Vrijdag (blz. 20). In kort bestek wordt veel geboden aan informatie. Voor de prijs (zeker t/m 4 mei) hoeven we het niet te laten. Een goede gedachte om achterin een index op te nemen.

- Wij verzorgen begrafenissen in elke woonplaats op de Veluwe en in Flevoland
- Opbaring zowel thuis als in elk gewenst rouwcentrum
- Ongeacht bij welk begrafenisfonds men (eventueel) is aangesloten
- Dag en nacht bereikbaar
- Geen crematies

Begrafnisverzorging Vos

Het Drie 32
3888 KE Uddel
Telefoon 0577-401689

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer (B.K.G.M.)

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer

Telefoon 0294-231145, mevr. J. Meijer.

VOOR BIJBELS IN STATENVERTALING

Grote zakbijbel met Psalmen en Formulieren. Afmetingen 10,6 x 15,9 cm, zwart, met goudopdruk en leeslinten.

H1-20 f 59,50
kunstleer, kleursnee

H1-21 f 62,00
idem, met landkaartjes

H4-21 f 133,50
leer, goudsnee, duimgrepen, met landkaartjes

H5-21 f 162,00
leer, goudsnee, duimgrepen, ritssluiting, met landkaartjes

In de boekhandel verkrijgbaar en in onze bijbeldepots. Een uitgebreide folder wordt u op verzoek toegezonden. Bestellingen zonder postzegel naar:

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING

Antwoordnr. 2809, 4140 WB Leerdam, tel. 0345-610155
(tot 1 oktober 1995: 03451-10155)

Zoekt u een passend geschenk voor belijdenis?

□□□□□□□□□□

Kleine zakbijbel met Psalmen en Formulieren. Afmetingen 8,7 x 12,2 cm, zwart, met goudopdruk en leeslinten.

D1-20 f 48,50
kunstleer, kleursnee

D3-20 f 85,00
kunstleer, kleursnee, duimgrepen

D4-21 f 112,00
leer, goudsnee, duimgrepen, met landkaartjes

D5-21 f 140,50
leer, goudsnee, duimgrepen, ritssluiting, met landkaartjes

Datheen:
D1-21d f 51,00
kunstleer, kleursnee, met landkaartjes

Plaats uw

familieberichten in Bewaar
het Pand

Stichting Bureau Kraam- en Gezinshulp
De kwaliteit van onze kraamverzorging is weer bewezen:

100% geslaagden voor het eerste deel van het rijkserkend kraamdiploma
Wilt u kwaliteit en is er geen TV in het gezin, vraag dan hulp bij de BKG

0318 - 52 77 99

Graag tijdig bellen!

buro voor architectuur en ruimtelijke ordening d. vroegindewij b.v., architect BNA

Een dynamisch bureau dat opdrachten ontwerpt en uitwerkt middels geavanceerde tekencomputers; alle overige werkzaamheden zijn eveneens geautomatiseerd.

Het bureau heeft een zeer uitgebreid en gevarieerd opdrachtenpakket in:

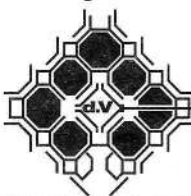
* Utiliteitsprojecten

- kantoren
- scholen
- kerken
- bedrijvenparken
- sociale werkplaatsen
- multi-funktionele gebouwen

* Woningbouw zoals:

- gesubsidieerde (premie A - woningwet)
- bungalows - 2 onder 1 kap
- renovatie

in de regio, elders in Nederland, alsmede daarbuiten.

buro voor architectuur en ruimtelijke ordening
d. vroegindewij b.v., architect bna reg. nr. 1.890126.262

oosthavendijk 46 3241 lk middelharnis tel. 0187-485800
postbus 82 3240 ab middelharnis fax 0187-486910